

Edinu! Udeleženci imajo polovično vožnjo na južni in državni železnici. Za izkaznico, katero dobijo v frančiškanskem samostanu v Varaždinu, se plača 1 dinar. Najbolje bo, da se pripeljejo dne 27. zjutraj, t. j. v nedeljo, z onim vlakom, ki odhaja iz Maribora ob 5.26 v jutro. V Varaždinu se bo na njihov prihod čakalo, zato imajo Slovenci govor ob pol 10. uri dopoldne. Da bi se mogli isti dan vrniti z vlakom, ki odhaja iz Varaždina popoldne ob 5.05. uri, se je procesija preložila na 3. uro. Udeleženci, njih število, naj — kolikor preje oglašijo v frančiškanskem samostanu v Varaždinu.

Zmaga SLS na Viču pri Ljubljani. Doslej je bila občina Vič pri Ljubljani v rokah policajdemokratov. Pretečeni teden so se vršile volitve župana in občinskih svetovalcev. Z liberalci in z njihovimi samostojnejskimi podrepaniki zvezani socialisti so propadli na celi črti. SLS je dobila župana in vse občinske svetovalce. — Ta ko se podira trdnjava za trdnjavo ljudskih izkoriščevalcev!

Novo lopovščine policajdemokratov pred sodiščem. V Ljubljani se je dne 11. t. m. vršilo pred okrajnim sodiščem zanimivo nadaljevanje sodne razprave na tožbo bivšega ministra dr. Kramerja proti inž. Tavčarju, ki je trdil, da je dr. Kramer nepošten. Zastisane so bile priče, ki so izpovedale, kakor sledi: Prof. Breznik je izjavil, da mu je dr. Kukovec vpričil inž. Tavčarja povedal, da mu je le-ta očital obrambo nepoštenih ljudi, kakor je n. pr. dr. Kramer, ki je kot trgovinski minister dovolil nacionalizacijo vevške papirnice samo pod pogojem, da se je večja skupina delnic odstopila prijateljem dr. Kramerja. Delniška tiskarna (Jutro, Domovina, Kmetijski list) je dobila 3000 delnic, katere je razdelila med svoje prijatelje (policajdemokrate in samostojneže). Dr. Reisner je izpovedal v bistvu isto. Dr. Ravnihar pa je dodal, kak hrup so zagnali pri seji mladini, ko jim je inž. Tavčar očital nepoštenje. Najbolj so se potovali za dr. Kramerja Gregorka, Kejžar iz Maribora in Luka Jelenc (že ve zakaj!). Sodnik je nato, ker je dejanski stan dognan, preložil glavno razpravo, da se dožene dokaz resnice. — O rezultatu bomo poročali.

V časih tlake. Iz Dornave pri Ptujju nam poročajo: Zdi se, da še vedno živimo v časih tlake. Saj tako si misli grajščaka Lippit in njegov sorodnik Guidon Pongratz. Svoje uslužbenke zmerjata z najizbranejšimi izrazi iz prirodoslovja. In kako jih zna ta fini nemški plemenitaš izžemati! Kakor citrono. Nadvrtarju n. pr. plačuje mesečno 200 kron in hrano. Da pa ta hrana za služinčad ne pride predrago, pa ima neko ženšče, ki uživa za svojo službeno «vestnost» napram uslužbenecem pri gospodarju gotove privilegije. Dasi ima 5—6 milijonov vsakoletnega dobička pri vinu, vendar dobe viničarji in sicer ob nedeljah nekaj kislega, neuzitnega jabolčnika. Gozdar ima 500 kron mesečne plače za šesteroglavo rodbino, pristav pa 200 K. Če hočejo živeti, morajo krasti, kar je pokazala sodna obravnava v Ptujju. Dinarji dobivajo 3 dinarje dnevno brez hrane in pijače! Nek siromak, ki je že 40 let pri grajščini, je popolnoma opešal in živi v hlevu pri tuberkuloznih kravah; uši in nesnaga ga bodo rešili trpljenja. In gospod Pongratz ga je že hotel vreči črez prag, češ, da nima od njega prav nobene koristi. Njegovo veliko posestvo bi moralo spadati pod agrarno reformo. Toda to se ne bo zgodilo, ker Pongratz pridno maže. Agrarni direktor se odziva raznim vabilom na izlete in pojedine ter po več dni ostaja na loviščih prostrane grajščine. Tako bodo še dolgo živele nemške pijavke na naši zemlji, dokler ljudstvo samo ne spregleda.

Ormoška Kmetijska podružnica predlaga v odklikovanju za zasluge, pridobljene na polju kmetijstva, sledeče trgovce in sicer: Ivana Veseliča, Ludvika Kuhariča in Lovrčeta Petovarja za uspešno razdelitev galice in dveh vagonov desk med kmetovalce, ki so člani kmetijske podružnice, konečno št. Grivca za razdelitev železja, vse naročeno pri Kmetijski družbi na račun in za ude Kmetijske podružnice v Ormožu. Cestitamo!

Prišli bi jih rad k Sokolu. (Dopis iz Polenshaka pri Ptujju.) Učitelj Fink je postal zadnji čas zelo agilen agitator za Sokola. Učencem, ki so naraščajniki Orla, se je celo predrznil groziti s kaznijo za nje in njihove stariše, češ, da jih bo ogradil sodišču. Seveda, po katerem paragrafu, tega ne pove. Vprašamo pa, kdo mu daje pravico in pogum, naše otroke siliti k brezverskemu Sokolu? Naše otroke bomo vzgajali, kakor bomo spoznali za najboljše, njegovih brezverskih naukov pa ne potrebujemo, najmanj pa njegovega komandiranja. Zaveda naj se, da je plačan z našim denarjem! Torej gospod učitelj, pustite na miru Orla in ne brizgajte se za Sokola, pač pa za krščansko versko vzgojo Vam izročene mladine!

Samooblasten šolnik. Iz Polenshaka pri Ptujju se nam poroča: Pred nedavno smo imeli dvomljivo čast, da smo se morali pečati z našim samooblastnim šolnikom, ki živi v domišljiji, da je na našem Polenshaku nekronani kralj. Evo nov dokaz, kaj si drzne počenjati ta samooblastni šolnik. Dne 27. julija 1922 je imela naša šolska mladina pod vodstvom našega šolnika in njegove soproge-učiteljice izlet v Ptuj. Izletniki so se nastavili na vrtu gostine «Novi svet». Popoldne je prišel na vrt pošten sadjerejec, da ponudi žejni šolski mladini, ki niti pitne vode ni imela, dočim sta se naš šolnik in njegova boljša polovica krepili s kozarci piva, nekaj jabolok po skrajno nizki ceni (4 jabolke za 1 krono). Ta cena za res lepo sadje gotovo ni bila pretirana. Kakor jastreb iz neba je priletel naš šolnik ter nahnulil sadjerejca z drznim poveljem: «Odstranite se takoj!» Pričel je tudi njegova soproga ter iztrgala iz rok učencu 4 jabolke, katere si je kupil ravno kar za eno krono, ter jih vrniti sadjerejcu z drznim klicem: «Kaj misliš! štiri jabolke za eno krono, ali si neumen — jaz ti dam doma celo drevo za 1 krono!» Zopet nov dokaz, kako naše liberalno učiteljsko sovražni naš kmetijski stan. Gospodu šolniku in njegovim soprogi bodi povedano, da smo siti vašinega samooblastnega vedenja! Tisti šolski vrt, ki ti obrodi sadje, ni tvoja, ampak je šolska, torej naša last. Prišel pa bo čas, upajmo,

da ni več daleč, ko bomo temeljito obračunali s tem «izobraženim» človekom, kajti božji mlini meljejo počasi, a sigurno!

Petindvajsetletnica gasilskega društva na Hardeku pri Ormožu. Naše gasilsko društvo je slavilo dne 13. avgusta 1922 25letnico svojega obstanka. Udeležilo se je 15 gasilskih društev, kot zastopnik Jugoslovanske gasilske zveze v Ljubljani župni načelnik gornjegrajske gasilske župe gospod Vengust, ter načelnik ljutomerske gasilske župe gospod Rajh. Sv. maša, obhod in veselica so se vršili v Ormožu. V imenu Ormoža, ki je bil kakor Hardek v zastavah, je častil gasilce pozdravil gospod občinski odbornik Veselič, na kar se je vršila na glavnem trgu božja služba, pri kateri je domača društvena godba precizno in milodoneče igrala Mikložičevo mašo, domači č. g. dekan Glihe pa govoril o zgodovini in pomenu gasilskih društev sploh, ter posebno priznalne besede domačemu jubilatnemu društvu. Po vdičastnem obhodu vseh gasilcev skozi mesto, pri katerem ste sodelovali dve gasilski godbi, domača in trgoviška, se je vršil slavnostni občni zbor, kjer je društveni in župni načelnik g. Hanželič pozdravil zastopnike ormoškega mesta in načelnika okrajnega zastopa ormoškega, zastopnika JGZ, zastopnike gasilskih žup in društev. Slavnostno predavanje o početku, razvitku in delovanju društva, o njegovih zaslužnih načelnikih, članih in podpornikih je imel društveni in župni tajnik gospod Rosina. Za tem se je vršil občni zbor Gasilske župe ormoške, ki šteje sedaj 9 gasilskih društev; pri tem zborovanju so se sprejela enotna župna pravila. Popoldne je bila tehnična gasilna vaja na Hardeku; v obrambo se je z brzagalno naskočila od dveh strani hiša gospoda Petka; gasilci so s svojim mirnim in razumnim nastopom pokazali izurjenost in disciplino. Za tem se je vršila ob zvonkih glasih že imenovanih godb in ob veliki udeležbi ljudstva na vrtu gostilne gospoda Horvata veselica, ki se je prav dobro obnesla. Gasilskemu društvu hvala za vsak slučaj na pod 4. navedeni način posebej določijo.

Najlepše pozdrave in obilo sreče na polju in v vinogradih želijo slovenski fantje svojim doma ostalim, kakor tudi staršim fantom in dekletom iz Stare Turčije, Požaj, Črnağora.

Zrtev Drave. 9. avgusta se je potegnulo iz Drave guilo truplo nezname utopljenke; domneva se, da je kake tri tedne ležala v vodi. Stara je okoli 30 let, srednje rasti in precej močnega života. Obležena je v črno ali temno obleko, kolikor se je pač barva še dala razločevati; košček obleke ima shranjen grobokop. Ker je truplo vsled dolgega ležanja v vodi bilo že precej izpremenjeno, se druga znamenja ne dajo navesti. Sorodniki, oglašite se pri župnijskem uradu sv. Marka nize Ptujja.

Umrla je v Mozirju Marijina družbenica Antonija Dimec v starosti 26 let. Zapustila je mater, sestro in tri brate. Na zadnji poti so jo spremljale članice Marijine družbe, ki so ji tudi okrasile mrtvaški oder. Vrli mladenki sveuła večna luč!

Veliki požar v Smartnem na Pohorju. V petek, dne 11. avgusta po noči je zbruhnil požar v gozdu gosp. Jurija Ačka in uničil celi gozd. vrednost dreves, katere so poškodovana, znašajo 80.000 kron. Požar je zakrivila najbrž masčevalna roka. V jutru 12. avgusta so prihiteli Jurij Ačko, Leopold Vorša, trgovec in Simon Rauš. Toda zaradi velikega požara je bilo gašenje nemogoče.

Starec požigalec in samomorilec. Iz Sladke gore nam poročajo: Pri nas sta živela 65 let stari Janez Gorjup in njegov zet v rednem prepiru in nemiru. Vedno kreganje je starca tako razjezilo, da se je masčeval nad svojim zetom na ta način, da mu je zažgal hišo, katero je upepelil požar prav do tal. Iz strahu pred kaznijo se je vrgel stari Gorjup pri Poljčanah pod tovorni vlak, ki je požigalca smrtno povozil.

Zagonetna smrt. Vlakovodja osebnega vlaka, ki je vozil te dni na sarajevski progi, je zapazil nedaleč od Trebinja med Tračnicami človeško glavo. Ustavil je vlak, vlakospremno osebje in potniki so šli pogledat, kje in črt a je človeška glava. Šele komisija iz Trebinja je spoznala, v od železniškega koleasa od trupa odrezani glavi trebinjskega čevljarja Josipa Moroveka iz Češkoslovaške, ki je veliko let bival v Trebinju in je bil znan kot pijanec. Nekaj proč od glave je bilo tudi truplo in steklenica žganja. Komisija je dognala, da se je Moravec napil, prišvedral do železnice, se spodtaknil, padel preko tračnic, vsled pljanosti ni mogel ustati, pa mu je odrezal vlak glavo.

Roparski umor. Dne 13. t. m. so našli v šumici v bližini Komola pri Zagrebu neki Vinko Trubič, star 17 let, doma iz Dobrinja, okraj Aleksandrovo s porezanim vratom. V bližini žrtve je ležal oster nožič. Policia je dognala, da je Trubiča zvalil v gozd kak potepuh. Brž ko je lopov izvlekel iz Trubiča, da ima denar, mu je z nožem oropal vrat, ga oropal in nato neznan kam pobegnil.

Krvav dogodilja v bližini Broda. Iz sela Trnjana pri Brodu poročajo sledeči krvavi dogodilja: Otroci Franca in Neže Velikanovič iz sela Trnjana so zasmehovali Katarino Kremer, ki je bogata posestnica mlina. Kremer je v jezi pretepla enega od njo zasmehujočih otrok. Ko je Kremerca tepla otroka, je pridrvela nad njo mati otrok ter jo z tako silo lopnila s sekuro po glavi, da se je Kremerca pri prič zgrudila. Ko je videla Kremerčina hčerka Marija svojo mater v nezavesti na tleh, ji je prihitela na pomoč. A na to je pridrvel na mesto poboja njen mož Franjo in se zagnal v Margo z nožem. Marga je bežala pred divjakom, a še doma na dvorišču jo je dobil in ji zasadił nož v srce, da je ostala pri prič mrtva.

Gospodarstvo.

NE TAKO!

Vinogradnik: R. Košar.

Pri zadnji seji vinarskega in sadjarskega odseka Slovenske kmetijske družbe v Mariboru dne 10. t. m. je prišel v razpravo slučaj, ki je vreden, da se z ozirom na idealna stremjenja, katerim naj služijo naše vinogradniške organizacije v Jugoslaviji, nekoliko natančneje obravnava.

Prečital se je dogovor, ki se je sklenil med vinarskim društvom v Brežicah in njegovim odsekom za razstavljanje vin iz okolišča imenovanega vinarskega društva na ljubljanskem velesejmu kakor sledi:

1. Vinarsko društvo v Brežicah izjavlja po svojih zakonitih zastopnikih, da radi finančnih težav ne

more samo prirediti razstave vin iz svojega okolišča na ljubljanskem velesejmu in da vsled tega privoli, da se sestavi iz članov tega vinarskega društva v svrhu razstave na ljubljanskem velesejmu ali tudi drugod, poseben razstavljalni odsek, ki se naziva: «Razstavljalni odsek vinarskega društva v Brežicah.»

2. Vinarsko društvo v Brežicah izjavlja dalje, da prenese na navedeni odsek vse svoje pravice in ugodnosti, ki jih ima i glede dodelitve prostora na velesejmu v Ljubljani ali kje drugod, i glede eventualnih podpor za razstavo vin; vinarsko društvo pa se tudi zaveže, da bo i samo po svojih funkcijonarjih se potezalo pri uradu ljubljanskega velesejma za dodelitev primerne prostora navedenemu odseku in pri Kmetijski družbi za izplačilo cele obljubljenе podpore v znesku 72.000 K in da se bo vsak doseženi znesek v razstavljalne ali podobne svrhe razstavljalnemu odboru tudi resnično čimpreje izplačalo.

3. Novoustanovljeni odsek za razstavljanje vin pa se zaveže, da napravi in vzdržuje na ljubljanskem velesejmu na odkazanem mu prostoru primeren visoki paviljon na svoje stroške ter se dalje zaveže, da bo v tem paviljonu razstavljal samo vina članov vinarskega društva v Brežicah in sicer v enakih množinah od hrizeljskega in dolenskega vina.

4. Pogoje za razstavljanje pod 3. navedenih vin določil razstavljalni odsek v soglasju z vinarskim društvom v Brežicah, razglasiti pa pusti v svojem okolišču te pogoje navedeno vinarsko društvo samo.

5. Odsek za razstavljanje vin sme razven na ljubljanskem velesejmu eventualno tudi na drugih razstavah pod 3. navedena vina razstavlјati pod pogoji, ki se za vsak slučaj na pod 4. navedeni način posebej določijo.

6. Odsek za razstavljanje vin sme na zunaj, kolikor se njegovi posli tičejo razstavljanja vin, nastopati kot poverjenec vinarskega društva v Brežicah.

7. Odsek za razstavljanje vin je od vinarskega društva v Brežicah pri svojem delovanju samostojen; kar konzorcij s svojim delom in s svojim denarjem pridobi, je zgolj last konzorcija; na eventualnem dobičku, ki ga doseže razstavljalni odsek, nima ne vinarsko društvo v Brežicah, ne kak tretji član tega društva in kak razstavljalni odsek postavljene paviljon izključna last odseka za razstavljanje vin; nihče nima pravice zahtevati razstavo svojih vin preko v točki 4. oziroma 5. navedenih pogojev.

8. Odsek za razstavljanje vin je glede porabe od vinarskega društva v Brežicah mo eventualno izposlovanih podpor društvu dolžan račun polagati. Vinarsko društvo v Brežicah pa sme razstavljalnemu odseku izplačane podpore še le tedaj nazaj zahtevati, kadar ima razstavljalni odsek toliko čistega dobička, kolikor ga je postavitev paviljona stala. Stroški stavbe računijo se po kurzu dneva vračila podpore.

9. Za eventualne izgube pri razstavljanju vin pa jamčijo samo tudi člani odseka za razstavljanje vin v tem smislu posebej sklenjenega dogovora.

10. Vinarsko društvo v Brežicah pa ima pravico poslovanja v paviljonu nadzorovati po v to svrhu določenem članu. Ako se pritožba proti poslovanju v paviljonu izkaže utemeljena, trpi stroške delegatov razstavljalni odbor. V slučaju, da se razsodba delegata ne bi priznala, se postavi razsodišče, v kojega imenuje vsa ka stranka po enega člana, tretji član pa je delegat.

11. Odseku za razstavljanje vin doposlani in za razstavo določeni vzorci članov vinarskega društva v Brežicah se razstavlјajo po možnosti brez zavračanja; vendar pa vinarsko društvo v Brežicah priznava razstavljalnemu odseku pravico, da sme vina, ki ne odgovarјajo določeni kakovosti, tudi zavračati.

12. Za razstavo namenjeni vzorci smejo se zavračati tudi, če za razstavo določeni prostor to zahteva.

13. Kako vino toči razstavljalni odsek v svojih razstavljalnih paviljonih pa je zgolj interna zadeva razstavljalnega odseka.

14. Paviljon zamore preiti v last vinarskega društva v Brežicah, ako društvo plača razstavljalnemu odseku vse nastale stroške po dnevnem kurzu. (Danes znaša kurz za krono v Curihu 1.55.) Pri taki prepustitvi paviljona pa odseku event. že doseženi dobiček ne prihaja v poštev, pač pa event. odseku izposlovanе podpore, ako niso že pod točko 8. odstavek 2, že vstavljene Vinarsko društvo v Brežicah pa ne sme paviljone za se zahtevati pred pretekom petih let.

15. V preizkušnjo komisijo se povabi gg. Gombaš in Skalický.

Iz tega dogovora je razvidno:

1. Da se je brežiško vinarsko društvo odreklo najvažnejšim pravicam in ugodnostim, ki jih uživa kot korporacija in da služi sedaj njeno ime samo še za ščit nekaterim osebam.

2. Vinarsko društvo v Brežicah je tudi izgubilo ves vpliv na razstavo svojih vin, ker priznava razstavljalnemu odseku pravico, da sme vina, ki ne odgovarјajo določeni (?) kakovosti, zavračati, posebno pa še zato, ker sme zavračati tudi vzorce, ako za razstavo določeni prostor to zahteva.

3. S 13. točko dogovora pa si je brežiško vinarsko društvo odsekalo glavo.

Tako naša vinarska društva ne smejo delati!

POROČILO O LETINI NA HRVATSKEM.

Smo že poročali v «Gospodarju», kako slabo je izpadla letošnja žetev in kako življenjsko resni časi naš čakajo letošnja zimo in na spomlad. Danes hočemo pa našemu kmetu podati po zagrebškem «Jutarnjem listu» natančno poročilo o izidu letošnje žetve iz naših najbolj žitorodnih krajev na Hrvatskem ter v Sremu.

Poročilo o žetvi v Gjugjevu pravi: Pšenice smo tu našli samo 5 meterskih stotov na 1 oralu. Sena je še bilo tako prilično, a otave bo prav malo in sicer samo v nižjih legah. Krompir je zelo redek in droben, razvoju koroze pa škoduje dolgotrajna suša.

Mala Gorica (sodni okraj Sisek). Na 3 in pol oralih se je našlo 31 vaganov pšenice. Iz tega sledi, da je rodila pšenica samo 3 meterecenta na 1 oralu. Več kot od žita pričakujejo letos krog Siska od koroze, ki bo tamkaj boljša nego je bila lani.

Belec. (Sodni okraj Zlatar.) Naš graščak je imel po sejanih 16 oralov s pšenico, našel je 59 meterecentov, torej 4 meterecenta na 1 oral. Eden hi pšenice tehta 76 kg. Oves je obrodil dobro. Koroza na ilovnatih zemlji je zelo slaba.

Valpovo. Pri nas je pšenica obrodila izvrstno in smo dobili 10—11 meterecentov na 1 oralu. Nekateri se tožijo, da jim je vrgel oral le 8 meterecentov, so pa krog Valpova gospodarji, katerim je obrodila pšenica 12—14, da, celo 16 meterecentov na oral. Hektoliter pšenice tehta 76 kg in je v njej le malo smeti. Ugodna je bila tudi žetev ozimnega ječmena, ki je vrgel 12—13 meterecentov na oral. Ovsu se je našlo 9—11 meterecentov na oral. Kljub dejstvu, da je oves obrodil dobro, pa je vendar zelo lahke in tehta 1 hl komaj 41—42 kg. Ovsene slame je zelo veliko in bo živinorejcem dokaj dobrodošla pri letošnjem pomanjkanju živinske krme. Koroza, repa in krompir zelo trpijo radi suše.

Brdovec. (Sodni okraj Zaprešič.) Nikdar še nismo imeli tako slabe pšenične žetve nego je bila letošnja. Pšenica je dajala na oral samo 2 meterecenta in še ta roba je bila slaba in smetljiva. Bolji od pšenice je ječmen. Koroza se suši radi pomanjkanja dežja. Vinogradi in orehi kažejo zelo dobro. Slive in jabolka odpadajo radi suše. Sena je bilo dovolj, a otave ne bo nič. Detelje smo lahko kosili samo enkrat.

Jazovica. (Okraj Novska.) Pšenice smo dobili jedva polovico od lani, ker so jej škodovali presuhi vetrovi. Krme je pa letos pri nas več nego lani. Oves je obrodil dobro, koroza kaže slabo. Koruzna stebila so sicer še dokaj visoka, a brez klasov. Slive so obrodile slabo, a hrušk pa bo dovolj. Vinogradi kažejo zelo dobro.

Ludbrijeg. Kak dober teden pred Petrovim je bila pri nas huda megla, ki je zelo škodovala pšenici. Vseh blizu Drave je izpadla žetev zelo slabo. Nekateri posestniki so komaj našli 3 meterecenta na oral. Manjši posestniki pa niso našli toliko, da bi bilo vredno mlati. V Zupancu je dobil en seljak na 1 oralu komaj 149 kg pšenice. V Cvetkovcih je dal 1 oral bolj v bregih 8 meterecentov, po dolinah pa samo 6. Koroza ob Dravi stoji zelo dobro, po drugod pa je koroza grozno slaba.

Tovarnik v Sremu. Na oralu zemlje smo našli komaj 6 meterecentov pšenice, druga leta pa je dala pri nas pšenica 15—20 meterecentov. Pšenično zrno je lahko in bo zelo veliko otrob, pa malo moke. Bolje kot pšenica je obrodil ječmen. Koroza je zbog suše zelo slaba. Sena je bilo dovolj, a otavi primanjkuje vlage. Sliv je dovolj, a drugoga sadja zelo malo. Vinogradi obetajo bogato trgatov.

Gradec pri Križevcih. Pri nas smo našli 7 mc na oral, tretjin omanj kot lanskó leto. Tudi ječmen je pri nas zelo slab. Koroza je slaba. Sena smo nakosili malo, a otave pa sploh ne bo nič. Detelje je letos več nego lani. Sadja je vobče dovolj. Orehi niso obrodili pri nas še nikdar tako dobro kot letos. Vinogradi lepo kažejo in se ljudje veselijo trgatve.

Turnašica pri Viroviti. Pri nas je obrodila pšenica 6—9 mc na oral, ječmen 6 in rž 7. Koroza se pri nas zelo slabo, ker je pesnata zemlja in že ni bilo bogzna kedaj dežja. Sena je bilo približno 10—12 mc na oralu, otave ne bo nič. Jabolka, hruške ter orehovi bo dovolj, slive odpadajo radi prevelike suše. Stanje vinogradov je izborna.

Oriova pri Brodu. Pšenica je dajala komaj 4—5 mc na oral. Zrno je prazno in se bo namlelo zelo malo. Koroza je še dokaj povoljna, zelo težko že čakamo na dež. Sena je več nego lani, otave bi tudi še bilo nekaj, ako pride dež. Razven sliv je vsega sadja dovolj.

Sremski Karlovci. Pri nas je izpadla žetev dobro in je dajala pšenica 8—10 mc na oral, oves 10—12, ječmen celo 13 mc. Vina pa bo letos pri nas manj nego lani.

Semovec pri Virju. Pri nas smo našli tretjino manj kot lani. Koroza je za to nič, vinogradi so dobri.

Da je pa pri nas v Sloveniji izpadla žetev dokaj slabše kot po naših južnih žitnicah, pa ve vsak kmetovalec.

Zagrebski žitni trg. Glede zagrebskega žitnega trga treba predvsem omeniti, da sploh ne prihajajo na trg večje množine novega žita in se ne sklepajo kupčije na debelo. Cene novemu žitu pa se spreminjajo takorekoč vsako uro. Velika suša, ki je napravila po naših južnih krajih nepregledno škodo na korozi, je vzrok, da naši južni veleposesniki države svoja nova žita in jih sploh ne pustijo v promet. Popraševanje po novi žitni robi je zelo veliko, žitni trgovci bi radi na vsak način prišli do večjih žitnih količin, radi tega pa licitirajo sami žitne cene v take višine. Seljaki, videč to licitacijsko cen, držijo rajši robo v zavesti, da bodo žitne cene v najkrajšem času poskočile. Pšenica je narasla v enem tednu od 1900 K na 2000 K. Po korozi se ne premano povprašuje, koroze cene rastejo in plačujejo za zdravo korozo 250 K od ugotovne postaje. Suša je v Srbiji letošnje koroze tako popalila, da jo bodo morali uvažati od drugod. Po Vojvodini in Sremu pričakujejo letos srednje koroze žetev, a letošnja koroza bo tudi po teh krajih veliko slabša od lanske. Z ržo se trguje zelo malo in se giblje rž v cenah med 1600—1700 K. Ovsu prihaja zelo veliko na trg. Sremski in slavonski prerašeni oves plačujejo po 1400—1420 K, za bosanskega ter srbijanskega pa 40—50 K manj. Z novim ječmenom je letos zelo slaba. Letošnje leto smo morali od Vojvodine odstopiti Madžarom Baranjo, ki je žitnica glede produkcije ječmena. Po Sremu in Vojvodini ne zraste toliko ječmena, da bi zadovoljilo potrebe

naših pivovarov, ki bodo morale letos kupovati ječmen krog Skoplja ter Jagodine in ga plačevati po 380 dinarjev. Z dvigom žitnih cen so se dvignile tudi cene moki. Hrvatski veliki mlinci zahtevajo danes v večjih nakupnih množinah za moko nularico 28—28,5 K kg. Cene moki pa se bodo v najkrajšem času še znatno dvignile. Cene otrobom so narasle in se plačujejo po 900—950 K.

Zagrebski trg. Zagrebski trgi se večajo glede prometa od tedna do tedna. Zadnje dni so začeli hrvatski seljaki radi suše goniti svojo živino na trg in sicer nekake suhe buše, ampak po večini prvovrstno blago. Govedo so plačevali po sledečih cenah: I. voli 38—40K, II. voli 30—38 K, III. 20—28 K 1 kg žive teže. Prvorazredne krave 20—28 K, II. 20—26 K, III. 14—18 K 1 kg žive teže. Junčad se je gibala v cenah in sicer boljše vrste 30—32 K, slabše 24—28 K 1 kg žive teže. Osobito veliko prihaja na sejem prvovrstnih telet, ki so se plačevala: I. 40—43 K, II. 39—40 K, III. 34—36 K 1 kg žive teže. Treba povdariti, da prihaja v zadnjem času na zagrebski trg zelo malo svinj. Ako kdo pripelje na sejm sremske svinje, so takoj razprodane po 87 K 1 kg. Domače hrvatske svinje so v cenah: I. 85—87 K, II. 73—85 K, III. 72—85 K 1 kg žive teže. Konji za težke tovore so se plačevali krog 60.000 kron za par, srednje težke 48.000—50.000 K, lahki konji pa po 32.000—36.000 K, enoletna žrebeta 10—12.000 K, dvoletna 16—20.000 K, triletna 20—26.000 K. Čudno, da vozijo Hrvati na trg velike množine sena, ki je seve takoj razprodano. Za seno se plačuje v Zagrebu sledeče cene: 550—700 K, za slamo 250—400 K za 1 meterski stot. Snopi slame so se prodajali po 17 K. Zelo dovažajo Hrvati na trg cepljena drva. Na zadnjem sejmu so našli kar 1000 vozov cepljenih drv, ki so pa bila takoj razprodana in sicer od 1400 K do 2000 K kubični meter.

Tržne cene v Mariboru. Na mariborskem sejmu dne 12. avgusta 1922 so bile sledeče tržne cene, ki se razumejo v dinarjih: Pripeljalo se je 4 vozove svinjskega mesa, kg po 35, 5 vozov zaklanih svinj, kg po 24, 43 vozov krompirja, kg po 2,50, 48 vozov čebule in česnja kg po 7 din. Glava zelja je stala 4—5 din., 1 komad kumare 1—1,25, kg pšenice je stal 3,50, rži 3, ječmena 2,25—3, koroze 3,50, ovsu 2—2,25, ajde 2,50, 1 koshi je stala 30—40, par piščancev 27—50, gos 45—50, raca 15—20, puran mlad 20—25, domači zajci komad 10—20 din. Nov fižol oluščan kg 3, fižol v stročju kupček 0,50, češenj kg 10, buče komad 3, paradiznik kg 3—4, salata endivja komad 1—1,25, 1 liter borovnice 1—1,25, kg malin 4,50, jabolka 3—4, hruške 3—4, 1 breskev 1—1,25, 1 liter mleka 2,50 do 3, kg surovega masla 35—40, masti 35, 1 jajce 1,50 din.

Na svinjski sejm v Mariboru dne 4. avgusta 1922 se je prignalo 162 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: prasci 5—6 tednov stari komad 460—650 K, 7—9 tednov 750—1200, prašički 3—4 mesce stari komad 1600—1800, 4—6 mescev 2800—3000, 8—10 mescev 3600—3800, svinje 1 in pol leta stare po 4500—5300, koze po 500—600 kron.

Cene surovih kož. Povpraševanje po surovih kožah od strani usnarjev je zelo veliko, ker bi se vsi tovarnarji za usnje radi poskrbeli s kožami za jesen. To tekanje za nakupom surovih kož tira cene usnju v tako nedoplačljive višine. Težke kože plačujejo danes po 64 K kg, težje od 58 do 60 K, telečje po 75—80 K 1 kg. Pri nas se ne pokolje toliko goveje živine, da bi bile s surovimi kožami zadostno preskrbljene vse tovarne za usnje, radi tega pa trgajo usnarji takorekoč eden drugemu kože iz rok. Usnarji so največ krivi, da se od dne do dne podražuje tako važen predmet kot je obutev. Na usnarje bi morala pritisniti oblast, da ne bi tako podraževali usnja, saj mora tudi vojaška uprava obuti vojake za zimo in kako in od kod jih bo, ako bodo cene usnju tako neverjetno narasle na jesen.

Krna in suša. Dve leti grozovite suše bodo kmalu za nami, tudi prejšnja leta niso bila preveč mokrotna. Danes najdemo mnogokje travnike, ki so vsled suše popolnoma rjavi, kar suša ni pobrala, je uničil črv. S strahom povprašujejo posestniki, kaj bodo krmili? Premogov travnikov si leta in leta ne bo opomoglo in brez človeške pomoči bo ostala travica tako redka, da se bo komaj košnja splačala. Pisec teh vrst je videl širem štajerske slovenske dež le mnogo polja in travnikov, na katerih bi se dalo vpeljati dosti bolj intenzivno gospodarstvo s tem, da bi se travništvo menjalo s poljedelstvom. Tako gospodarstvo najdemo po Švicarskem in so ga vpeljali že marsikje širom Evrope, posebno v krajih, ki so po legi primerni za njive kot za travnike. Skoro vsak kmetovalec pri nas ima kakšen travnik, ki bi bil primeren tudi za njivo, pa si ga ne upa za to uporabiti, ker bi mu potem primanjkovalo krme. Ako ima več takšnih prostorov, naj premisli, ako bi ne kazalo vpeljati menjalnega gospodarstva.

Cene za seno in slamo v Mariboru. Pripeljalo se je 30 vozov sena, meterski stot po 195—225 din., 15 vozov slame q po 137—162,50.

Cene danes in pred enim letom. »Jugoslovanski Lloyd« navaja sledeče cene najnujnejših življenskih potrebščin v Zagrebu lani in letos: Govedina lani 24—28 kron, letos 70 do 80 kron, svinjsko meso 24—28 kron (100—120) kron, slanina 40—46 (120—140) kron, moka 15—20 (20—30) kron, mleko 6—8 (15—16) kron in drva 1200—1300 (2500—3000) kron za klastro. Približno iste cene veljajo tudi za Maribor. A koliko so se zvišale plače?

Ne preveč tresti sadnega drevja. Videl sem marsikje, da so tresli in bili z drogovni neusmiljeno po sadnem drevju, tako, da je razen sadja odpadlo tudi nebroj mladice. Enkrat že samoumevno mora imeti to za drevo kvarne posledice. pomisliti moramo, da odpade s tem največ rodnega lesa. Opozoriti moram pa tukaj na dejstvo, ki ga prezre večina sadjarjev. Sad se drži na drevju s pecljem. Ko sad dozori, se napravi med rodnim lesom in pecljem tanka prevlaka, ki omogoča, da sad lahko obiramo in da zrel sad rad odpade. Ta konec rodnega lesa, ki še na drevesu ostane, zove se rodna pogačica, začne se pa skoro vedno potem, ko sad odpade, debeliti. Zakaj? Sadno drevo je navajeno voditi sok v sadje. Tudi ko sadje odpade, ne more drevo tega pota življenskemu soku tako naglo spremeniti. Zato se rodna pogačica navadno zdebela, ker so tam nakopičile razne snovi, ki so bile namenjene sadu. In posledica? Tik za rodno pogačico se pri pritlikavcih že tisto leto, pri večjem sadnem drevesu pa drugo leto tvori rodna brst, nov začetek sadu. Zdaj vidite, dragi sadjarji, kaka nesmisel je tresti sadno drevo tako, da zgubi skoro polovico rodnega lesa. Uvažujte to in tresite drevo le, ko bo sadje popolnoma zrelo.

Hmelj. V preteklem tednu je bilo na hmeljskem trgu v Zlatcu povpraševanje po hmelju nekoliko živahnije, toda cene so padle. Za hmelj srednje kakovosti so ponujali po 1100—1300 češkoslovaških kron za 50 kg, za hmelj prvovrstne kakovosti pa po 1500 češkoslovaških kron za 50 kg.

V splošnem se pa gibljejo cene med 1000—1500 za 50 kg. Na Češkoslovaškem se pričakuje letos srednje dobro hmeljsko leto, sveda so pri tem izvzeti oni kraji, kjer je vihan povzročil ogromno škodo.

XIV. poročilo hmeljskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, dne 15. avg. 1922. Od našega zadnjega poročila imamo sušo, katera je obiranje goldinga zakasnilo in se bo to delo pričelo šele okoli 20. t. m. Nekateri hmeljarji so ga pa že obrali in se prepričali, da je odlične kakovosti: Kobule imajo namreč normalno obliko, njih barva je egalna, imajo mnogo lupulina in najboljši aroma. Pozni hmelj prehaja v kobule in bi mu pohlevni in izdaten dež bil nujno potreben. Kakor nam iz Zlatca CSR poročajo, je toča in burja povzročila v petih občinah ondotnega hmeljskega okoliša prav veliko škodo v hmeljskih nasadih. — Društveno vodstvo.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 328—336 naših kron, Francoski frank stane 27,30—27,40 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0,72, za 100 češkoslovaških kron 8,80—8,90, za 100 nemških mark 42—45, za 100 laških lir 1550 do 1552 jugoslovanskih kron. V Carihu znaša vrednost naše krone 1,57 in pol centima (1 centim je 1 vinar.) Od zadnjega poročila je vrednost naše krone padla za 2 in pol točki.

Dopisi.

Jarenina. Dne 5. t. m. smo ponesli k zadnjemu počitku zemeljske ostanke zlatoporočenca Ivana Sparl, posestnika v Gačniku. bil je vrl mož, značajan, ki je zmirom stal v naših vrstah. Odlikoval se je po globoki veri, ki ga je tudi krepila v njegovi dolgoletni bolezni, posebno tudi zadnje tedne. Z njim je legel v grob star kmet, prava jareninska korenja. Slava njegovemu spominu! Bog nam daj mnogo takih kmetov!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Mlado življenje vedno otrokoveselega dekleta, Liziko Damišovo iz Obrata smo zagrebi zadnji teden. Naravno je, da bi mlado, 20letno dekle še rado živelo, da se je težko ločilo od dragih svojcev. Značilno in ganljivo je, da je še zadnje ure pred smrtjo šla sama, rahlo podpirana od očeta, venkaj na vrt, v senco sadnih dreves, kjer je vzela slovo od domačega krova, od njiv, livad, rož in dreves. »Tukaj, oče, smo tolikokrat prepevali z vami in z mlajšo sestrico, tukaj se tolikokrat veselili v presrečnem domačem veselju«, je rekla očetu. Bila je tip vedno pojočega in smejočega se preprostega dekleta Slovenskih gorc. Marsikdo se je ob njeni smrti vpraševal: Zakaj mora mlada, še pred kratkim zdravo in krepko dekle v cvetju svojih let v grob? Zakaj? Zato pač, ker božji nameni in sklepi niso naši nameni in sklepi. Imela je lep pogreb, lepo vrsto lepo oblečenih deklet, ki so glasno žalovale za njo, spremljajoč jo na zadnjem potu. Potrtega očeta in jokajočo mater, ki ne moreta prebleti izgube drage, najljubše hčerke, tolaži Bog! Vsi sosedje in znanci pa izražamo Damišovi rodbini svoje srčno sožalje in sočutje ob tem bridkem udaru.

Sv. Peter v Sav. dolini. Semkaj se je doznalo, da je policija v Mariboru radi goljujije aretirala zloglasnega trgovca Petra Zaje, po domače »Mukl«. Ta človek je sin šentpeterskega Petka, ki je strasten agitator za samostojno kmečko stranko. Je pač resnica: Jabolko ne pade daleč od jablana.

Polzela. Občinski odbor je imenoval častnim članom gospoda župnika, gospoda tovarnarja Vildija in gospoda zdravnika dr. V. Cervinka. Ob tej priliki je gospod Vildi daroval za tukajšnje ubožce 50.000 kron. — Dramatični odsek tukajšnjega izobraževalnega društva priredi dne 20. avgusta zlet v Galicijo pri Celju. Ob tej priliki bodo uprizarili naši diletantje na župnijskem vrtu par iger. Namen izleta je, prebuditi tamošnje izobraževalno društvo k novemu življenju. Upajmo, da izlet doseže svoj namen. Vse tamošnje prijatelje naše mladine pa vabimo na predstavo, od katere bodo gotovo odnesli najlepše utise. Na svidenje tedaj v nedeljo v Galiciji. Bog živi!

Mozirje. Ker nočemo nikomur delati krivice in ker treba vsako zaslugi dostojno ovekovečiti, moramo občinstvu še predstaviti izvrstne sotrudnike in marljive politične agitatorje našega »slavnega« župana. To so državni uradniki, katere plačujemo vsi davkoplačevalci, kateri pa se za svoj posel dosti ne brigajo, temveč ves svoj čas posvetijo hujskanju proti krščanski stranki, živinski dohtar Bas, ki bi brez pomoči »klerikalcev« nikdar ne postal to kar je, psuje vsakega pristaša krščanske stranke s psovko »črni hudič«, rad pa spravlja i »klerikalni« denar. Mož je postal silno prevzetan, odkar vleče mastno plačo kot državni uradnik, poleg tega pa mastno računa kmetu, ako ga pokliče v silo, da bi mu rešil živino. O njegovem »delu« so izkušeni živnozdravniki izrekli uničujočo sodbo, navedemo lahko nešteto slučajev, zato je skrajni čas, da mož vzame bukve v roke in pridno študira, politiko pa naj prepusti gospodu Pevcu, ki se nikdar ne razburi in okrani v najbolj kritičnih trenutkih — popolnoma hladno kri, kar je poglavitna čednost vsakega političnega voditelja. Prinesli bomo sodbo demokratov in samostojnecev o — »živnozdravniku« Bašu in posledica bo pot gospoda centralista v Macedonijo, kjer imajo več smisla za demokratske živinske dohtarje ko ti preklani Mozirčani in liberalni Zadrečani. Uslužbenca na ekspozituri, jeden begunec, drugi povrh še gostilničar, mislita s hujskanjem in prostaškim zabavljanjem utrditi liberalizem v Mozirju. Prav tiho njima na uho povemo, da so višji uradniki, kakor sta ona, morali iti; tudi njima ne bo škodilo, ako malo pogledata na jug, kjer gotovo ne bo trpela ne višja oblast, ne domačini-obrtniki, da bi uradnik izvrševal gostilniški obrt in delal konkurenco gostilničarjem, izmed katerih mnogi v Mozirju težko izhajajo. Vprašamo okrajno glavarstvo v Celju: ali je uslužbenec politične ekspoziture v Mozirju vse dovoljeno? Ali se strinja z načeli politične uprave, da je uslužbenec politične uprave najhujši strankarski hujskač in zdražbar? Ali bo treba na javnih shodih žigosati početje državnih uradnikov?

St. Ilj pod Turjakom. Na veseli družbi pri Jastrobniku v St. Florjanu se je nabralo za novoustanovljeni šentiljski orlovski odsek 220 K. Vsem darovalcem Bog povrni!

Videm ob Savi. Dne 2. avgusta je umrla obče spoštovana žena, vzorna mati Urša Les, posestnica. Pokojna, mati pokojnega večč. g. voj. kurata Antona Les, je že dalj časa bolehal, dokler se tudi sama ni preselila v večnost. Pogreb se je vršil 4. avgusta t. l. iz hiše žalosti na pokopališče Sv. Ruperta na Vidmu. Obila udeležba pri pogrebu in vroče solze so bile priča, kako je bila rajna priljubljena med vsemi. Naj ji bo Bog obilen plačnik in zemljica lahka! Zalujočim sorodnikom naše iskreno sožalje!